

75% młodych dorosłych widzi sens oszczędzania na emeryturę

75% dorosłych przed 30. rokiem życia widzi sens odkładania nawet małych kwot na emeryturę, a 56% sądzi, że odkładanie pieniędzy na emeryturę ma sens, nawet jeśli tak zgromadzone oszczędności nie wystarczą na wymarzony poziom życia. Jednocześnie 89% badanych uważa, że przynajmniej w umiarkowanym stopniu odpowiada za swoje finanse na emeryturze – wynika z badania IGTE.

Świadomość wysokości świadczeń emerytalnych u młodego pokolenia

Młodzi dorośli w wieku 18-30 lat zapytani jaką część wydatków w okresie emerytury powinno im pokrywać świadczenie, które otrzymają z ZUS, przeciętnie wskazali poziom 71%, przy czym 25% badanych uważa, że powinno ono pokrywać wszystkie koszty godnego życia. Jednocześnie większość młodych dorosłych ma świadomość, że ich oczekiwania nie przystają do rzeczywistości i tylko 27% badanych wskazuje, że spodziewa się ich spełnienia.

Dorośli przed 30. rokiem życia istotnie przeszacowują poziom przyszłych świadczeń z ZUS. Połowa wskazuje przyszłą stopę zastąpienia (to jaką część ostatniej pensji będzie stanowić ich świadczenie emerytalne) na co najmniej 69%, a 31% spodziewa się, że ich emerytura wypłacana z ZUS-u będzie co najmniej w takiej wysokości, jak ich ostatnie wynagrodzenie.

Aktualne szacunki ZUS wskazują, że stopa zastąpienia w 2060 r. wyniesie 24,6%, zatem oczekiwania znakomitej większości młodych dorosłych są bardzo zawyżone. Spójny szacunek z prognozami ZUS wskazuje jedynie 12% młodych dorosłych.

Odpowiedzialność za zabezpieczenie finansowe na czas emerytury

53% młodych dorosłych uważa, że w znacznym stopniu lub w pełni to oni sami są odpowiedzialni za zapewnienie sobie przyzwoitego poziomu emerytury. 45% badanych uważa, że to państwo w znacznym stopniu lub w pełni odpowiada za ich finansową przyszłość na emeryturze. Jednocześnie 11% niemal lub zupełnie nie dostrzega własnej roli w kształtowaniu swojej przyszłości finansowej w okresie emerytalnym, a 23% zdejmuje w pełni lub w większości odpowiedzialność z państwa.

Jednocześnie 89% badanych uważa, że przynajmniej w umiarkowanym stopniu odpowiada za swoje finanse na emeryturze. W związku z tym uważają, że na emeryturę należy oszczędzać, a proces ten należy rozpocząć w wieku 36 lat.

Młodzi dorośli wysoko szacują kwoty, które należy odkładać miesięcznie, by godnie żyć na emeryturze. W przypadku znacznej części gospodarstw domowych stanowiłyby one cel bardzo trudny do osiągnięcia. Młodzi dorośli wskazują, że osoba zaczynająca odkładać na emeryturę w wieku 30 lat powinna przeznaczać na ten cel przeciętnie 3 110 zł miesięcznie.

– W wynikach badania jako istotna bariera upowszechnienia oszczędzania na emeryturę wśród młodych ludzi zwraca uwagę m.in. poziom oczekiwań emerytalnych, postrzeganie kwot, które należy odkładać na emeryturę, czy stosunek do instrumentów finansowych. Dobrze adresowane programy edukacyjne mogłyby urealnić wiedzę i oczekiwania młodych dorosłych, co dałoby im szansę na skorzystanie dedykowanych rozwiązań – komentuje dr hab. Katarzyna Sekścińska, autorka badania z Uniwersytetu Warszawskiego.

Postrzeganie systemu emerytalnego w Polsce

Tylko 12% młodych dorosłych postrzega system emerytalny jako przynajmniej raczej stabilny, w tym tylko 1% widzi go, jako zdecydowanie stabilny. Pozostali powątpiewają w stabilność systemu, a 22% uważa, że jest on zdecydowanie niestabilny.

Mimo poczucia niestabilności systemu, tylko 33% badanych mówi, że co najmniej całkiem silnie wpływa to na ich zaufanie do niego. 45% młodych dorosłych deklaruje, że postrzegana przez nich stabilność systemu co najmniej całkiem silnie wpływa na ich preferencje formy zatrudnienia, podczas gdy dla 23% ma to niewielkie lub żadne znaczenie w tym kontekście.

Postrzeganie stabilności systemu wpływa także na preferencje uczestnictwa w dobrowolnych formach oszczędzania (PPK, IKE, IKZE) całkiem silnie lub silnie, jednocześnie jednak 31% młodych dorosłych deklaruje, że stabilność systemu niemal zupełnie lub zupełnie nie oddziałuje na ich decyzje dotyczące PPK, IKE, IKZE.

Świadczenie emerytalne a zdolność do pracy

Młodzi dorośli odpowiadali także komu ich zdaniem powinno być wypłacane świadczenie emerytalne z ZUS z odprowadzanych samodzielnie składek. Większość (58%) badanych uważa, że powinno się je wypłacać wszystkim osobom po osiągnięciu określonego wieku, np. 60/65 lat, niezależnie od tego, czy mogą dalej pracować, czy też nie.

18% badanych uważa jednak, że lepszym rozwiązaniem byłoby wypłacanie świadczenia emerytalnego tylko osobie, która ze względu na wiek nie może już pracować i utrzymać się z wykonywanej pracy, co by oznaczało krótsze wypłacanie świadczenia, przy wyższych miesięcznych wypłatach. Jednocześnie co czwarty badany nie ma zdania w tym temacie.

Oszczędzanie na emeryturę

75% badanych widzi sens odkładania nawet małych kwot na emeryturę, a 56% sądzi, że odkładanie pieniędzy na emeryturę ma sens, nawet jeśli tak zgromadzone oszczędności nie wystarczą na zagwarantowanie sobie wymarzonego poziomu życia.

65% młodych dorosłych nie ufa instytucjom finansowym, a 43% nie ma zaufania do długoterminowych form oszczędzania. Zaufanie do instytucji finansowych jest częstsze u osób oszczędzających na emeryturę (39%), niż u nieoszczędzających (31%), choć w obu przypadkach stosunkowo rzadkie. Jednocześnie 62% oszczędzających na emeryturę ufa długoterminowym rozwiązaniom oszczędnościowym, wobec 53% osób, które nie odkładają środków na czas emerytury.

Warto również zauważyć w jaki sposób zaufanie do instytucji finansowych przekłada się na posiadanie różnych instrumentów długoterminowego oszczędzania. Okazuje się, że połowa (50%) inwestujących w IKE ufa instytucjom finansowym, podczas gdy wśród nieinwestujących w IKE zaufanie deklaruje 30% badanych. W przypadku IKZE, 43% posiadaczy IKZE ufa instytucjom finansowym, a wśród tych, którzy w IKZE nie inwestują odsetek ten wynosi 31%. W przypadku PPK, odsetek ufającym instytucjom finansowym wynosi 43% wśród obecnych w PPK i 29% wśród tych, którzy mogli by być w PPK, ale zrezygnowali. Wydaje się więc, że zaufanie do instytucji finansowych ma niebagatelne znaczenie dla decyzji o długoterminowym oszczędzaniu w dedykowanych instrumentach finansowych.

– Po raz kolejny nasze badanie pokazuje kwestię zaufania do instytucji oraz produktów finansowych, jako istotny czynnik determinujący poziom oszczędzania długoterminowego wśród młodych ludzi. Jednocześnie ci, którzy korzystają z dostępnych form oszczędzania, deklarują istotnie wyższy poziom zaufania. Stawia to przed sektorem finansowym pytanie, jak skutecznie zaprosić młodych ludzi do skorzystania ze swojej oferty, bowiem wydaje się, że doświadczenie posiadania produktu czy usługi finansowej może mieć dla zaufania istotne znaczenie – stwierdza Małgorzata Rusewicz, prezes IGTE.

W oczach 35% młodych dorosłych kupno mieszkania jawi się jako cel prawie lub zupełnie niemożliwy, 14-15% mówi w ten sam sposób o kupnie samochodu, zabezpieczeniu edukacji swoich dzieci i zabezpieczeniu finansowym na wypadek nieprzewidzianych zdarzeń. W tym kontekście zabezpieczenie finansowe na czas emerytury jawi się jako cel mniej priorytetowy i relatywnie mniej pilny, nie dziwi więc, że 22% badanych mówi o nim jako prawie nieosiągalnym.

[Pełna treść ekspertyzy IGTE 17/2024 „Świadomość finansowa młodego pokolenia, postawy i przekonania wobec emerytury i oszczędzania na ten okres w życiu” dostępna jest tutaj.](#)

Rok 2024 został decyzją Senatu Rzeczypospolitej Polskiej ogłoszony Rokiem Edukacji Ekonomicznej (więcej na stronie: www.ree2024.pl). To szczególna okazja, by zastanowić się nad potrzebami edukacyjnymi młodych dorosłych i nad odpowiedziami na nie. Opisywane wyniki otrzymano w badaniu będącym odpowiedzią na ten szczególny kontekst, realizowanym w ramach inicjatyw Roku Edukacji Ekonomicznej.

„Badanie świadomości emerytalnej i postaw wobec systemu emerytalnego Polaków do 30. roku życia – edycja 2024” na zlecenie Izby Gospodarczej Towarzystw Emerytalnych przeprowadziła dr hab.

Izba Gospodarcza
Towarzystw Emerytalnych

Katarzyna Sekścińska na Ogólnopolskim Panelu badawczym Ariadna. Badanie zrealizowano w terminie: 06.05.2024 – 20.05.2024 r., w metodologii CAWI na próbie 1007 dorosłych Polaków w wieku 18-30 lat (średnia 25 lat), próba reprezentatywna ogólnopolska, 49,2% próby stanowiły kobiety, 50,3% mężczyźni oraz 0,5% osoby nie identyfikujące się z żadną płcią.

Izba Gospodarcza Towarzystw Emerytalnych to założona w 1999 roku organizacja samorządu gospodarczego reprezentująca branżę Powszechnych Towarzystw Emerytalnych, instytucji zarządzających Otwartymi Funduszami Emerytalnymi oraz Dobrowolnymi Funduszami Emerytalnymi. Izba zrzesza 7 towarzystw reprezentujących interesy około 14,5 mln swoich klientów. Członkowie Izby zarządzają aktywami o wartości ponad 200 mld złotych, które inwestują głównie w polską gospodarkę. IGTE prowadzi działania wspierające tworzenie legislacji sprzyjającej efektywnemu systemowi emerytalnemu, rozwija wiedzę ekspercką w zakresie zabezpieczenia emerytalnego i rynku kapitałowego, buduje relacje z interesariuszami, przekazuje wyniki swoich prac opinii społecznej oraz podejmuje inicjatywy edukacyjne.

IGTE

Izba Gospodarcza
Towarzystw Emerytalnych

Wydaje się więc, że myśląc o czynnikach oddziałujących na decyzje o długoterminowym oszczędzaniu młodych dorosłych i próbując zmienić zachowania oszczędnościowe tej grupy, trzeba uwzględnić przynajmniej kilka obszarów:

- postrzeganie tematu emerytury – istotne w tym kontekście jest budowanie adekwatnych oczekiwań wobec świadczenia emerytalnego z ZUS, co uświadamia wagę i pilność tematu dodatkowego zabezpieczania na emeryturę,
- postrzeganie instrumentów oszczędzania długoterminowego – w tym kontekście ważna jest wiedza, której młodym dorosłym wyraźnie brakuje oraz zmiana postrzegania tego zagadnienia, tak by nie było widziane jako trudne,
- wizja przyszłości – posiadanie choćby lekko zarysowanej wizji swojego życia na emeryturze i siebie w tym okresie, postrzeganie tego etapu w życiu jako radosnego i siebie w nim jako szczęśliwego, plany na emeryturę i pasja, którą będzie można w tym okresie realizować mogą przekładać się na podejmowanie działań oszczędnościowych, by zabezpieczyć finansowo swoje życie w czasie późnej dorosłości,
- zaufanie do instytucji finansowych i do instrumentów finansowych długoterminowego oszczędzania – większość młodych dorosłych nie ufa instytucjom finansowym, a ponad 40 % nie ufa proponowanym rozwiązaniom długoterminowego oszczędzania. Jednocześnie wyniki pokazują, że to właśnie zaufanie jest ważnym czynnikiem determinującym to, czy ktoś oszczędza na emeryturę, czy też nie.